

DEMOCRATIA

Revistă politică, economică și literară

Apare la 5 și 20 ale fiecărei luni

SUMARUL:

- N. I. Popilian** . . . Naționalism în . . .
- Mireio** . . . . . Reverie (versuri).
- Mid.** . . . . . Cugetări.
- I. N. Popescu** . . . Legea judecătorilor . . . . . (urmare).
- M. Drăgănescu** . . . Despre educație (sfârșit).
- I. C. G.** . . . . . Dreptul Roman în literatura juridică românească.
- Mid.** . . . . . Din munți (impresii).
- M. D.** . . . . . Moravuri politice. Moravuri gazetărești. Politica internă. Politica externă. De la frații de peste hotare. Felurite. Revista revistelor. Bibliografii.

REDACTIA:

Craiova Strada Horia No. 3

ADMINISTRAȚIA:

La Tipografia Sache Pavlovici, Craiova

ABONAMENTUL LEI 5 PE AN

PLĂTIT ÎNAINTE

Un număr 10 bani

Director proprietar, *N. I. Popilian*.

Secretar de redacție, *Mihail Drăgănescu*, fost magistrat, avocat.

Comitetul de Redacție :

D-nii profesori: *Dem. Constantinescu*, prim redactor; *Alex. Bărbulescu*, d-nii
advocați: *I. C. Giulescu*, *Ștefan Severini*, *Ion N. Popescu*, *Sc. Constangioara*, *Alex.*
Carianopol, *G. G. Petrescu*, *I. F. Popescu*, *N. Constantinescu*, *I. Mitrică*, *Av. Vas-*
culescu, *Const. Turceanu*, *Adrian Zeuleanu*.

„PLUGARUL“

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CRAIOVA, Strada Unirei No. 80

BIUROU TECHNIC, AGRICOL și INDUSTRIAL

Reprezentanța pentru Oltenia a renumitelor garnituri de treerat

H. LANZ din MANNHEIM

Agenție Generală pentru Dolj a Societății de Asigurare

„Victoria“ din București.

Medalie de Argint și Aur
Expoziția din București 1906

Telefon No. 62.

Grand Prix. Med. de Aur
Expoziția din Londra 1907

Grand Prix. Medalie de Aur, Paris, 1908.

Întâia Fabrică de Ciocolată

DIN OLTENIA

AL. S. POPPESCU

SOCIETATE IN COMANDITA

CRAIOVA

Strada Buzești, lângă Banca Muncei

Rog cereți pretutindeni

Ciocolata Poppescu

De vânzare Moșia **POTCOAVA (Olt)**, având 364 pogoane toate arabile, gară 5 minute dis-
tanță și Conac. — **Avantagii de plată.**

A se adresa la redacția revistei „*Democrația*“ str. Horia, 3 — Craiova.

Naționalism interesat

La toate popoarele și în toate vremurile s'a vorbit de naționalism, de naționaliști. A fost cândva o vreme când naționaliștii, susținând că statul să fie exploatat exclusiv de poporul care l'a înființat, prin afirmațiunile lor tranșante, prin sofismele lor subtile, apăreau în ochii naivilor și ignoranților ca un fel de Cristoși și apostoli.

În epoca modernă *marfa politică* care se numește *naționalism* s'a depreciat și monopolul ce puseseră oarecari șarlatani pe *iubirea de neam* s'a desființat, convingându-se lumea, că acest monopol era înființat în interesul demagogiei naționaliste și nici de cum în interesul întregului popor ce crease statul.

În țara noastră, unde se face de puțin timp experiență cu libertățile constituționale, era fatal să incolțască și sămânța *naționaliștilor de paradă*, cari pe toate tonurile să plângă dureri închipuite ale neamului românesc, și prin orice mijloace, cât de detestabile, prin agitațiuni criminale ce au săpat prăpastie între clasele noastre sociale și au sămănat neliniștea între locuitorii acestei țări, să-și poată înjgheba un grup de luptători docili cari să urmeze politica lor și să le dea concursul, să ocupe locuri în parlament, pentru ca de acolo să ne dea iluziunea unei forțe care nu o au.

Oameni politici eminenți și ade-

vărați patrioți ca dd. Dimitrie Sturza și Take Ionescu au executat cum se cuvenea pe acei cari pretindeau că au monopolul naționalismului în această țară.

Ultimile evenimente au demascat și mai mult pe acești *naționaliști interesați*.

În discuțiunea europeană asupra chestiunii Macedoniei, a fost atras prin întâmplare și un om politic al nostru d. *P. P. Carp*, politician care nici odată n'a știut ce cere și ce face, de aceia politica sa *junimistă* a dat faliment și la bătrânețe e silit să facă politică *conservatoare*.

Exagerându-se importanța unor declarațiuni, a unui om politic fără nici o importanță, s'a crezut de mulți că situațiunea fraților noștri macedoneni este periclitată prin declarațiunile unui om, care are tot dreptul să ne urască pentru că n'a putut să figureze ceva în această țară, și de aceia s'au ivit unanime protestări, infierându-se actul d-lui P. P. Carp ca o trădare de neam.

Era firesc, ca d. Carp să fie apărat de cei câți-va rătăciți politici din jurul d-sale, dar mare a fost mirarea lumii, când s'au văzut printre apărătorii d-lui Carp, și *naționaliștrii noștrii*, cari de ani de zile ne-au asurzit cu iubirea lor de neam!

Acești naționaliști să întrec să insulte pe acei dintre frații noștrii,

cari sunt cei mai obijduiți, numindu-i, cum i-au mai numit, frați macedoneni de la cafeneaua „Macedonia!“

Pe mulți i-o fi lăsat nedumeriți această atitudine; pe noi însă, nu.

În totdeauna cei cari au făcut politică cu naționalismul, au fost interesați, și dacă e vorba de interes el nu putea veni de la niște oameni persecutați de soartă ca macedoneni; ei n'au o literatură, ei n'au gazete și reviste ca frații din Ardeal, ei n'au acele autorități literare cari ar putea să de-

clare, pe cel care îi susține, drept un *gigant al literaturii*, sau dacă e vorba de naționalism, să-l declare de *fruntaș al românismului* cum l'au declarat frații noștri de peste Carpați pe d. *Nicolae Iorga*. Dacă frații macedoneni nu sunt în stare să plătească cu această monedă, atunci cum să le vândă marfa naționalității noștri?

Iată de ce nu ne-a mișcat atitudinea naționaliștilor și antisemiților noștri față de românii macedoneni.

Nicolae I. Popilian

Reverie

Plutind ușor ca adierea
Zefirilor cu aripi albe,
Tu porți în trupu-ți mlădierea
Și eleganța unei nalbe.

În mersu-ți lin ce-mi amintește
A visurilor legănare,
Un vânt ce tainic pribegeste
Cu tine ar putea să sboare...

Și'n teama ce sfios pătrunde
În fantazia mea nebună,
Eu te-ași fură și te-și ascunde
Într'un măreț palat din lună,

Acolo-am împleți cununa
Iubirei noastre ideale,
Și-am țese pentru totdeauna
Un vis din raze și petale.

Ce dulce viața ne-am petrece
Acolo'n liniștirea lunei,
Băsând această lume rece
Uitată 'n brațele minciunei;

Acest pământ—atom în spațiu—
Cu sbuciumările-i deșarte...
Și 'ntr'un extaz plin de nesățiu
Am trece de la vis la moarte!

Mireio.

DESPRE FRUMUȘETE

Cugetări

Ca cine-va să fie frumos, trebuie, ca mai presus de calitățile fizice, să întrunească îndoite, calități morale, sufletești și intelectuale. Această împreunare, va forma ființa estetică și morală.

Sunt frumuseți isbitoare; dar reci, cu fond antipatic.

Sunt frumuseți mai incropite;

dar dulci, atractive, cu fond simpatice.

Întăele, sunt tablouri frumoase, fără suflet, deci moarte.

Cele de pe urmă, frumuseți mișcătoare, pline de vibrații, cu suflet, frumuseți vii.

Ce e mort, n'are grație, e inerție, e ghiată. O frumoasă statu-

de marmură, neavând suflet, nu simte.

Ce e viu, simte, ne înțelege are căldura comunicativă.

* * *

Ce dureros e, când cântarea lirei, răsună în fața a doi ochi reci, în fața unui corp de inertă piatră. E ecoul trist, al privighetoarei în deșert; un rod dat unui pământ steril.

Dar când valurile divinei simfonii, când lira trubadurului romantic și ideal, cântă ochilor umezi de simțire și plini de viață:

oglindea unui suflet ce se mișcă, ce simte, ce trăește... cântarea-i va fi încununată de laurii eternului ceresc; un rod în pământ fertil.

* * *

Sufletele au vecinicie; frumusețile, trăinicie materială.

O frumusețe fără suflet... o fructă atrăgătoare, putredă 'n interior.

O frumusețe vie, caldă, atractivă, cu suflet adevărat, educat, cultivat: o stea strălucitoare, ce împărtășie negurile cu luminele-i vesele, pline de viață.

Mid.

Legea judecătorilor de Ocol

(Urmare)

O altă cestiune ce se poate pune la art. 45 este, dacă judecătorii rurali au competența de a autentifica actele de orice valori. Soluția acestei cestiuni o dă art. 45. Intr'adevăr acest articol coprinde că „Judecătorii rurali autentifică conformându-se legii autentificării actelor, orice acte, etc“. Ori conformându-se legii autentificării actelor, înseamnă că trebuie a se ține socoteală nu numai de formele cerute de acea lege, ci și de competența ce o are judecătorul pentru actele de natură personală mobilieră. Și aceea competență este până la 3000 lei. Aceasta rezultă și din împrejurarea că competența pentru acte de natură personală și mobilieră, a rămas tot cea veche, adică până la 3000 lei. Și nu cred ca legiuitorul, să fi creat județului rural o competență, pentru afaceri personale mobiliare și alta pentru cele imobiliare, când n'a fost nici o rațiune a mări competența pentru afaceri de natură imobiliară. Pe lângă aceasta a lua afirmativa, ar fi ca conform art. 49, Judecătorii rurali să judece pe cale de contestațiune, acțiuni reale imobiliare până la orice valori, pe când pe cale de acțiune principală, nu judecă de cât până la 3000 lei, art. 33, următori. Cred că nu acesta a fost scopul legiuitorului, așa că atunci, când judecătorii au să judece contestațiuni, ridicate cu ocazia executării actelor au-

tentificate de ei, se poate judeca până la orice valoare, de oarece capitalul lor de cunoștințe juridice, nu s'a putut mări prin faptul că a autentificat actul ce se execută. Nu se poate spune faptul că actele nu vor avea nici odată o valoare mai mare de 3000 lei, de oarece sunt săteni cari au câte o sută și două sute pogoane și valoarea ar fi câteva zeci de mii de lei. Nu cred iar că legiuitorul să fi avut spiritul de distrugere, de oarece distrugere este atunci, când cu un articol, răstorni o întreagă competență. Nu se va putea rezolva cestiunea cu regulamentul legii, nici cu circulări ministeriale, căci regulamentul trebuie să fie conform cu legea și circulările ministeriale nu au putere de lege.

Titlul IV coprinde competența penală. Aici cea ce constituie o inovație pentru legiuitor este art. 54, după care judecătorii sunt ofițeri de poliție judiciară. Este cea mai rea dispoziție din lege și ea ca și art. 49, șterge orice efect salutar ar avea această lege. Ne-am întors cu așa inovație la ceea ce erau subprefecții pe vremuri. S'a violat principiul separațiunii puterilor de stat, care a fost și va rămâne un mare progres în organizarea noastră socială. Cu așa intrunire de puteri, s'a arătat încă odată, slăbiciunea administrațiunii noastre ca efect al politiceii rău înțeleasă ce s'a făcut de răi politi-

ciani. Această dispoziție este un pericol pentru societatea noastră, căci abuzurile se vor ține șir. Într'o mână legea, în cealaltă biciul, dreptatea violată: iată efectul acestei dispoziții. Și cum n'ar fi așa când judecătorul instruind faptele penale și judecând pe cele de competența lui, va lua totdeauna partea reclamantului, deci nedreptatea se va face și, aceasta înseamnă a legifera pe baza libertății individuale? Ce falșitate în spirite! Câtă viclenie sub firmă!...

În art. 55 se șterge cu buretele toată

importanța judecătorilor rurali. După acest articol, ei pot fi delegați de autoritățile judiciare să facă anchete penale. Deci iată-i la dispoziția prefectilor, directorilor de prefectură, procurorilor de secție și prin adrese și la ascultarea comisarilor și subcomisarilor. Iată întreaga operă distrusă, iată judecătorul un simplu polițist. Și cum n'am prezice de acum efectul dezastros al acestei legi, când aplicarea ei este rea.

(Va urma)

I. N. Popescu.

Fost magistrat, avocat.

Despre educație

(Urmare)

Nu sunt nici burieni rele, nici oameni răi. Nu sunt decât cultivatori răi.

Victor Hugo.

II.

Vorbind până acum, despre interesul ce trebuie să se dea culturei inimii, nu trebuie a uită pe lângă aceasta, și interesul ce trebuie dat, dezvoltării *voinței*. Cu această ocaziune, ne vine în minte maxima: „voește și vei putea“. Unul din relele principale ce trebuie să lipsească de asemenea unui copil, este îndărătnicia.

Cine-va, trebuie să voiască mai întâi a face ceva, spre pildă un bine, pentru a-l putea face. Puterea de voință deci, se găsește în noi înșine. Ea se capătă prin deprindere, astfel că, cu timpul voința către acțiune, către muncă, devine o datorie.

Copilul cu voință și sentiment, va lucra cu hărnicie, va fi drept, cinstit și bun, cu calități superioare, demn ca mai târziu să fie folositor societății, pentru care e merit.

Vorbind în parinteză, aceste două facultăți, unite cu *inteligența*, despre care ne vom ocupa mai în urmă, vor scoate omul ideal, dacă vor fi călăuzite de-o potrivă.

Nu trebuie a neglija pe una, a da mai mare atențiune alteia, dacă vrem ca educațiunea ce dăm, să fie completă. Inteligența, simțirea și voința sunt cei

trei factori principali de conducere a unui om.

Copilul nu e dat în școli, numai pentru simplul cuvânt de a învăța carte. El e dat la școală pentru a-și îmbogăți și dezvoltă, pe lângă minte și inima, bunăvoința către acțiune. Numai către una din aceste facultăți, dacă va fi indiferent educatorul, educațiunea nu va ajunge la ținta ei, ea va fi necompletă.

Toate actele bune, sunt manifestările unei educațiuni întregi. Care e folosul că cine-va învață și-și luminează mintea, dar rămâne cu o inimă necioplită, incapabilă de frumoase sentimente, mai cu seamă, dacă a avut-o așa din natură. Care e folosul, dacă cui-va îi stă în mână, să facă lucruri bune, dar este îndărătnic, lipsit de voință. Una fără alta, nu au rost. Toate la un loc, vor scoate o ființă, a cărei educațiune va răspândi în juru-i, farmec.

Trecând peste această parinteză, vom trece la o sumă de alte observațiuni, cari ating subiectul de față.

Am putea formula un mic mod, prin care să se vadă, cum trebuie să se deschidă copilului gustul de muncă, de a învăța, de a lucra.

Pentru a ne introduce mai bine, în ceia ce voim să spunem, aducem un mic exemplu întâmplător, la modul cum unii oameni, înțeleg școala.

Unele mame, obișnuiesc a certă adesea pe copiii lor, amenințându-i cu școala, ca și cu ceva prea neplăcut și aspru, făcându-i să înțeleagă, că la școală, e locul unde, toate acele jocuri, nebunii, ce stau în firea copiilor, nu încap. Și multe din acestea.

Iată dar un obicei primejdios, pe care mamele, sau mai bine zis părinții, îl infiltrează în copii, încă din timpurile cele mai fragede. Iată primul desgust de școală, inspirat copiilor de către primii educători, părinții. Ei fac din școală o spaimă, un obiect de amenințare, pe care-l aduce în fața copilului, de câte ori acesta, supără pe cine-va. Iată primul desgust am zis, căci ce-mi aduce frică, nu-mi aduce plăcere. Profesorul devine pentru copil atunci, nu un al doilea părinte, cum se zice, ci o spaimă care-l face să tremure, să nu-l privească în față, sau să cotească colțul, când l-a zărit pe stradă.

E de mare nevoie, a se scoate din inima copilului aceste prejucții. Profesorul trebuie să i se înfățișeze lui, ca un bun amic care-l învață cu drag și bunăvoință la lucruri bune, spre a deschide în el gustul și mai cu seamă *îndrăzneala* de a cercetă, de a întrebă, care lipsește unora cu desăvârșire.

Acei copii prea timizi, când vor vedea un învățător prea încruntat, nu vor îndrăzni a intra în vorbă cu el. Din contră, când un profesor este o inimă bună, aceasta va atrage copilul, și se va simți măgulit că i se dă atențiune, ceia ce-l va grăbi a intra în sfat cu profesorul, asupra prelegerilor sale.

Instructorul nu trebuie să facă numai pe dascălul serios, ci și pe blândul consilier al școlarului, pentru a-l aduce la o completă educațiune. El trebuie să inspire oarecare simpatie elevului, pentru a-l face cu dragă inimă, să primească, tot

ce i se dă ca învățătură, căci, însăși din firea lucrurilor, ei vor face mai cu drag, ceia ce le spun, acei cari le plac. Un om care nu-mi inspiră simpatii, cu greu mă poate face să-l ascult.

Omul de care mi-e teamă, nu-mi inspiră decât desgust. Din contră, dacă cine-va îmi place mie, am mai mare predispoziție a-l ascultă pe acesta, decât pe acela care-mi inspiră frică sau ură. Nu trebuie însă să confundăm aci, teama, cu respectul de care e nevoie, a se impune cu măiestrie.

Astfel copilul *va voi* să facă, aceia ce i se spune la școală, se va deprinde de timpuriu, luându-și calea către muncă și lucruri frumoase, prin gustul său propriu, câștigat printr'un dascăl, care 'i-a inspirat dragoste și plăcere, iar nu frică și desgust. Nimeni nu învață de frică. Dacă nu putem prin dragoste influența, dar prin frică greu. Impunerea însă se face prin respect.

* * *

Copilul cât e mic, își câștigă primele cunoștințe despre lucrurile ce-l inconjoară, prin sine însuși, din curiozitatea și dragostea sa proprie de a află, nu prin doza ce i se dă mai târziu, într'un mod oficial. Copilul nu trebuie îngreunat cu lecțiuni grămădite unele peste altele; trebuie să știm mai din nainte, sau cel puțin să observăm, ce poate mistui singur, sau să-l facem a primi cu ușurință, lucrurile ce îi sunt de trebuință. Prin bunăvoință trebuie să i se inspire nevoia, a tot ce îi este de folos, pentru dezvoltarea facultăților lui, a-l face ca din gustul său propriu să învețe ceia ce-i bun, până se va trezi odată, la un mai înalt grad de pricepere, când va putea singur să chibzuiască, că mama sa nu are dreptate, când îi înfățișă—poate din nepriecere—pe profesor, ca pe o sperietoare.

Repetăm că e de mare nevoie, a face pe copil, să se uite în privirea profesorului, cu simpatie, fără teamă, fără timiditate, încercându-se tot mai mult a-i

atrage atențiunea, și a ascultă la primul cuvânt pe acela, de care începe să simtă rușine, a nu-l ascultă.

De astă dată, când copilul va veni la școală, nu se va gândi cu frică la profesor, dacă nu se va proceda astfel; și va veni cu drag de a mai auzi ceva nou, plăcut, acolo unde el găsește un atrăgător interes, de a cunoaște; unde el îndrăznește de a cercetă, fiind astfel mândat. Nu va sui treptele scării tremurând, ci va înainta senin, știind că acolo e locul, unde el află atâtea lucruri interesante pentru el, poate ca și jocurile de acasă. Școala îi va deveni o jucărie plăcută, iar când clopoțelul va suna eșirea, lui îi va părea rău că i s'a întretăiat atențiunea și gustul de a mai ședeà un moment acolo, pentru a ascultă și a afla. Cu modul acesta, e greu a i se naște sila de a învăța, de a cercetă, de a cunoaște, tot ce interesează dezvoltarea lui.

Prin acest gust dezvoltat, el se va sili și acasă a învăța, împins de curiozitatea provocată din școală. Cu încetul, *se va deprinde* a cugetă și căută, din propriul său interes câștigat, din gustul ce i s'a deschis de a privi școala ca ceva plăcut și atrăgător, iar nu ca o povară. Muncind singur, mintea lui se va deschide mai mult, prin modul de a căută și observă fără ajutorul profesorului. Treptat, treptat, el își va asimila singur cunoștințele care le poate pricepe și mistui, prin puterea propriei sale voințe.

III.

Un copil obicinuit a se ține de tipicul cărței, va deveni incapabil de a cugetă și observă singur, de oarece, una e a învăța, alta e a pricepe. Puterea de a se gândi singur, de a învăța să cugete, de a observă fără ajutor, trebuie dezvoltată. Noi nu voim să știm dela el, decât dacă a priceput, și își dă compt singur, de ceia ce a citit, nu de a ne reproduce pe din afară literile.

Dacă știm pe din afară bună oară, o poezie germană, și nu știm s'o traducem

spre a o înțelege, la ce ne-a folosit munca? Cu aceasta nu ne-am îmbogățit cunoștințele nici de cum. Țelul, idealul învățătorei, este îmbogățirea minții cu cunoștințe. Inteligența rămâne nedesvoltată, dacă copiii vor deveni tipicari. Interesul e, nu de a reproduce multe pe din afară, ci de a pricepe multe chiar și ce nu e în carte. Cu acest mod se deschide *puterea de a judecă*. Acesta e unul din punctele importante ale educațiunei. E necesar a-l face pe copil, de a citi printre rânduri, de a descrie ceia ce înțelege, nu de a primi mașinalicește ideile altora, în loc să poată singur căută, idei și fapte.

Un alt avantajiu se prezintă copiilor cu modul acesta, de a învăța mai mult singur: acela de a nu-i fi prea obositoare munca creerului.

Ne vine mult mai greu, când răsfoim, citim și ne forțăm a reproduce pe din afară, decât când singuri aprofundăm, gândim, să vedem, să înțelegem. Mai bine ținem minte ceva de care ne dăm seama, mai ușor expunem cu cuvintele noastre proprii, decât a rosti ideile altora pe din afară. Gândind și căutând singuri, munca nu pare obositoare, din contră simțim satisfacție și mulțumire. Ceva mai mult, munca de felul acesta, este și distractivă.

Dacă observăm copiii mici, vedem cum am zis mai sus, că primele cunoștințe despre lucrurile ce ne înconjură, le-au dobândit fără ajutorul nimănui aproape. Cum însă se face mare, școala îi devine o spaimă, o sarcină, prin modul îngust, cum i se înfățișează, fie de părinți, fie de alții, pentru că frica de a învăța, bucată cu bucată, ce li se dă la școală, le risipește tot gustul de a mai învăța, de a cercetă, așa cum și-au câștigat ei, primele lor cunoștințe.

E urât și desgustător pentru copil, a primi învățătura ca un bir greu și apăsător, ce abia îl poate duce. Atențiunea lui devine astfel sclavă fricei, el nu ține decât a termina cât mai cu grabă rân-

durile ce i se dă, a rosti profesorului lecțiunea pe din afară ca o moară, de teama pedepsei. Iar el sârmanul copil, ce e vinovat în neștiința lui, dacă nu i-a inspirat nimeni interes, gust și dorință; dacă nu l-a pus nimeni pe cale, de a vedea și cugeta lucrurile.

Acesta este copilul papagal cu o cultură oficială, lipsită de o inteligență petagogie.

Gustul lui de a întrebă, de a cercetă, ca atunci când era mic, s'a risipit, s'a împrăștiat sub influența culturai acesteia nepractice, iar mai târziu, când acești copii se fac mari, devin incapabili de a produce ceva prin ei însăși, și nici-odată nu vor fi originali. Ei vor fi deprinși a rumegă pe din afară, a-și trece examenele ca o mașină, iar când vor ajunge maturi, oameni cu funcțiuni, cu pozițiuni sociale, la trebile statului, creerul lor obicinuit a fi o mașină inconștientă de reprodus, condus după ideile altora, ei vor fi incapabili de a cugetă, de a raționă suficient, de a lucra singuri după propria lor judecată, care nu o au.

Vedem adesea destui ștregari, cari au mai multă putere de a cugetă și observa, că au o mai mare inteligență căștigată, decât acei băeți tipicari, cari sunt deprinși fie de frică, fie din alte puncte de vedere, a rumegă pe din afară.

Interesul deci este de a deșteptă o *intelligență* în el, nu de a-i face capul o bibliotecă de lemn.

Citim adesea opere mari și ne mirăm. Cum și-a făcut acel om cultura, de a ajuns la un grad așa mare de dezvoltare? Negreșit că nu din mica cultură, obicinuită în școală a se predă. Omenirea singură s'a dezvoltat, singură și-a făcut educațiunea, tot astfel și acei ce produc mari opere și-au dobândit prin propriile lor cercetări, dezvoltarea.

Întâlnim adesea persoane, fără certificate oficiale cari sunt cu mult mai superioare, multora cu titluri oficiale. În Anglia certificatele nu fac nici o dovadă și nu se obicinuesc la ocuparea funcțiilor. Totul se bazează pe reputațiune.

În școli se învață puțin, atât cât se poate permite unui program obicinuit. În școală nu se face altceva, decât se dă o îndrumare copilului, care trebuie să învețe singur. Să nu credem că aceasta este cu neputință. Herbert Spencer, zice că „dacă vom cugetă, că cunoștința obiectelor ce-l înconjoară pe un copil, o dobândește fără ajutorul nimănui; dacă ne vom aduce aminte, că el învață singur limba maternă; dacă ne vom da bine seama despre suma de observațiuni, de experiențe, de cunoștințe în afară din școală, ce fiecare copil dobândește prin sine însuși; dacă vom observa inteligența extraordinară ce se dezvoltă la strengarul părăsit pe stradele Londrei, și aceasta în toate direcțiunile, în care împrejurările în mijlocul cărora el trăește, solicită facultățile lui; dacă în sfârșit, vom voi să ne gândim la numărul de spirite care și-au croit singure un drum, numai prin forțele lor, în mijlocul întunericiilor cursului nostru de studiu, și al unei mulțimi de nenumărate piedici, poate că vom zice și noi, că nu e greșit să conchidem, că dacă i-ar arăta cine-va lucrurile numai în ordinea cea bună, orice elev inzeștrăat cu o capacitate ordinară, ar putea să treacă aproape fără nici un ajutor, greutatea pe care le întâmpină“.

„Cine ar putea să fie martor—continuă el—la activitatea neîncetată cu care observă, întreabă, și conchide copilul. Cine ar putea să constate istețimea observațiunilor lui asupra lucrurilor ce sunt la îndemâna facultăților sale prezente, fără să conchiză că, dacă s'ar aplica într'un mod sistematic această activitate la studiile care sunt în realitate la îndemâna lui, el le-ar birui fără nici un ajutor din partea cuiva“.

Cu cele descrise până aci, putem conchide dar, că o adevărată educațiune, o educațiune completă nu este de cât aceea, în care cele trei facultăți în mod armonios: inima, voința și inteligența, vor fi cultivate pe deplin.

Mihail Drăgănescu.

Dreptul Roman în literatura juridică Românească

(D. S. G. Longinescu față de D. I. Maiorescu)

Dare de seamă

Lucrarea d-lui *E. Diogenide* doctor în drept și avocat, apărută în editura librăriei Naționale din Craiova, prezintă deosebită importanță, fiindcă ea completează polemica dintre d-ii profesori D. Alexandrescu și S. G. Longinescu.

D. Longinescu în articolele sale publicate în revista cursurilor dela doctoratul în drept, zice d. Diogenide, n'a întreproșat de loc o lucrare științifică, serioasă, menită să restabilească faima cuvenită dreptului roman la noi, ci o critică slabă și lipsită de urbanitate în contra lucrării monumentale de drept civil a d-lui Alexandrescu.

D. Diogenide nu apără pe d. Alexandrescu, care a răspuns cum se cuvine prin revista *Pagini Juridice*, dar demonstrează cu succes că *autoritatea juridică a d-lui Maiorescu* — pe care l-a invocat d. Longinescu — este subredă de tot. Aceasta pentru că d. Maiorescu deși spirit filosofic distins, nu s'a remarcat prin nimic în știința dreptului. A scris d. Maiorescu în tinerețe broșura: *Contra scoalei Barnuțiu*, dar în acel studiu d. Maiorescu se declară contra dreptului roman, fiind prin urmare el însuși un „răzvrătit“, cum ar zice d. Longinescu, și în mod greșit se recurge la d. Maiorescu ca la autoritate juridică de drept roman și greșeala e mai mare, cu cât e pornită dela un profesor de drept roman.

Mai departe d. Diogenide dovedește că d. Maiorescu „autoritatea juridică“ a d-lui Longinescu, nu numai că este un răzvrătit contra dreptului roman, dar are concepțiuni curioase cari fac din d. Maiorescu un ignorant al dreptului roman. ba ceva mai mult prin lungi citațiuni din diferiți autori d. Diogenide demonstrează că d. Maiorescu cunoaște foarte puțin istoria civilizațiunii romane și istoria universală.

I. Este fals istorisește, că numai creștinismul cu ideile sale egalitare a răsturnat imperiul roman, ce se baza pe sclavie. Alte cauze au distrus imperiul roman și alte cauze au desființat sclavia. Se citează **Gobineau**: *Essai sur l'Inégalité de races humaines*.

II. Este o greșeală a afirma, că forma de producțiune prin *robie* este una din petele cele mai negre care stigmatizează cultura poporului

roman, când se știe că robia în lumea antică era o necesitate economică.

III. D. Maiorescu în ura sa contra dreptului roman, comite o erezie, când spune că *sclavia a fost ridicată la sistem legal*, citând din institute fraza:

Summa divisio de iure personarum haec est quod omnes homines aut liberi sunt aut servi.

Nu în tot timpul romanii au susținut robia. **Girard** ne spune că jurisconsulți din perioada imperială considerau robia ca contrară naturii.

Apoi tot în institute cartea I titlu 3 legea 2 se află fraza:

Servitus autem est constitutio juris gentium, qua quis dominio alieno contra naturam subicitur.

Iată dar că „autoritatea juridică“ cum îl numește d. Longinescu pe d. Maiorescu, crede că a ne întoarce la dreptul roman ar fi o reacțiune și ceva mai mult „*pune pe socoteala dreptului roman principii străine de el*“, aceasta ne dovedește că d. Longinescu a făcut asupra dreptului roman „studii lipsite de adâncime“ rezultat „mai ales al erudiției sale pripite“.

Trebue să se convingă d. Longinescu că este ușor lucru să faci pe grozavu în ale dreptului roman trântind studenții care urmează cursurile de doctorat în drept, dar este greu de tot să te ilustrezi ca somitate juridică servindu-te de argumente cu două tăușuri, pentru a distruge pe adevăratele somități juridice, pentru că aceleași argumente întoarse în contra d-lui Longinescu, ar dovedi lumii juridice că, teribilul profesor dela facultatea din București este în realitate o parodie de savant, cu o cultură superficială juridică, care nu se poate odihni din cauza gunoierului din ochiul altuia, uitând bârna din ochiul său.

Intru cât privește pe d. Diogenide, îl felicităm pentru stăruința ce depune pentru a demasca pe lăuduroși și îl îndemnăm la muncă pentru că dă probe de mult capital juridic care va folosi științei dreptului, și deși nu va strânge mult capital bănesc, căci nu îndună clienți cu samsari, totuși va avea satisfacțiunea de a deveni, d-sa, adevărată autoritate juridică, ceea ce ne-ar mândri și pe noi.

I. C. G.

Din munți

(Impresii)

Pe malul Peleşului. E dimineată și e tăcere. Numai Peleşul s'aude, cum se rostogolește la vale, grabnic și spumos. Din fundul pădurilor perdute, se ridic de jur, împrejur, coloșii de piatră, din creștetul cărora se naltă bolta cerească, acoperită de toate culorile, posibile unei dimineți. Roșul aprins, alături de galbenul pal, de roz, și alte culori calde, luminează buclele norilor violeți, printre cari se zărește albastrul dimineții. Iarba umedă și de un verde viu, de smarald, se întin-

de până în marginile pădurilor.

Cu toate că e luna lui cuptor, o primăvară dulce domnește aci. E răcoare, bine și frumos. Mă simt parcă scăpat de ori-ce griji. Frumusețea naturii de aci, nu-mi dă răgaz, de a mă mai gândi și la griji. De ce nu-i toată viața omului ast-fel?

Dar cu toate astea, mirosul acesta particular de umezeală și pustietate ce exală brazii, sălbătecia aceasta a munților, parcă-mi inspiră o teamă. Inșă e bine. Imi simt așa de streină inima, toate gân-

durile și pasiunile le privesc ca un spectator rece și îmi par, ca rămășița unui foc: cenușe.

O, de-ar ține mult această eliberare a sufletului de patimi. Intre coloșii aceștia de piatră, în natura aceasta verde, pustie de oameni și măreață, mă simt mic, și par'că fericit.

Pe culmi. Din vârful muntelui *Omul*, privești ca'n infinit văile și vărfurile, ascunse unele după altele, până unde ajungi cu vederea. Pare o imensă panoramă, albastră de depărtare și perdită într'o zare nețărnută. Cel mai măreț aspect, se înfățișează ochiului de aci. Ochii nedeprinși cu înălțimile, se înfricoșează și privesc uimiți, în fața naturii gigante. Adâncimile imense, îți infiorează sufletul, și ca o infimă furnică, îți vezi nimicicia în fața naturii.

Lupt și se svircolesc oamenii, ca niște microbi în ocean și dacă și-ar pricepe cătuși de puțin, micimea lor ar fi mai buni, mai blânzi, și n'ar mai lupta naivi, pentru ținte banale și ridicule.

Prin văile muntelui *Omul*, zac zăpezi perpetui. Vântul suflă cu tărie, ca într'o iarnă ghețoasă. La adăpost însă, soarele dă o viață întreagă. Nicaeri nu-l simți mai dulce ca aci, într'un aer curat și delicios, aer de piscuri, patria acvilelor. Buchetele de *Nu-mă-uita*, roz și albastre de pe blocurile de granit; nobila și rara *Floarea Reginei*, panselele și câte frumoase flori, răsărite din covoare groase de iarbă, au aerul unor sfinte chinuite,

dar maiestoase, protejate de ceruri. Ele trăesc într'o iarnă de Iulie, acolo sus, alături de zăpezi, udate de ninsori, sloată și suflate de ghețoase vânturi.

Cu toate acestea, sunt de-o rară frumusețe și frăgezime.

Pe culmi e o viață din povești.

Prin munți. De când am venit aci, am stat retras, contemplând sălbătecia naturii. Puține cunoștințe am făcut, oamenii readuc la realitatea vieții.

Aproape ziua întreagă, o petrec prin munți, ca un turist fericit și fără griji.

Distanța vre-o oră, de aci din Sinaia, în drumul spre Bușteni, curge din vărfuri, pârăul *Piatra Arsă*, dintr'un sălbatec isvor. Dintre doi muri de cremene, nalți și accidentați, acoperiți de mușchiu verde, din care răsar erburi de umezeală, sare apa văjiind la vale. Din creștetul pereților se ridic brazi bătrâni, formând acoperișuri și oprind lumina. Aerul este rece, apa văjie în spume, umezeală de toamnă riguroasă, pustietate, sălbătecie, natura în măreția ei! Simți o ne bună plăcere de a privi. Îți pare că es fiare sălbatece din fundul decorurilor de floareasă înfățișare.

În splendoarea aceasta a naturii artiste, nu te mai gândești la nimicurile și mizeriile sociale, când măreția naturii îți umple sufletul de vis și poezie.

Privelilele munților, sunt asemeni râului.

Sinaia, 16 Iulie 19.....

Mid.

Moravuri politice

Pe la începutul lunii curente, d-l P. P. Carp, în trecerea sa prin Viena, a fost interviewat de un ziarist vienez, asupra chestiunii macedonene. Părerea d-lui Carp a fost că puterile europene, dau soluții fără nici un rezultat.

D-l Carp, mai presus de părerile celor cari conduc puterile europene, și-a exprimat soluția d-sale, că o schimbare radicală va avea loc: dând Turciei libertate de energie, mână liberă, să isprăvească cum va ști cu Bulgarii, Grecii și Sârbii; sau, să se răstoarne Turcia și să se împartă Macedonia, Bulgarilor, Grecilor și Sârbilor.

Sau cum s'ar zice: în loc de Regele și Dorobanțul, *Turcul* și *Otusbirul*. În loc de sus Protestarea, jos Dinastia, *sus im-*

părțirea Macedoniei, jos cu sultanul.

Cam așa sunt vederile d-lui P. P. Carp, și pentru țara și tronul românesc. Ce vreți! direcțiune nestrămutată de idei și vederi.

D-l Carp e tare în soluții teoretice, pentru că foarte rar a avut ocazie să-și practice teoriile și principiile d-sale utopice.

D-l Carp a mai spus la Viena, că nu există o chestie românească în Macedonia. Macedonenii au protestat prin presa română liberală și democrată. Până și Cantacuziniștii s'au scandalizat de părerile d-lui Carp, căci ei au avut onoarea de a fi aprigi susținatori ai chestiei Macedonene în trecut.

Dat fiind că tot d-l P. P. Carp mai e

cel cu desființarea art. 7 din Constituție. ce ar fi de această biată țară, când ar ajunge pe mâna unui astfel de om fără nici o picătură de sentiment național?

Șeful junimiștilor, de sigur că e un Român renegat, ori nici nu e Român, căci e dușmanul neimpăcat al Românilor, pe care-i disprețuește, mai cu seamă poporul.

La 1907 a vrut să ne dea regatul pe mâna Austriacilor; iar acum ne dă Macedonia pe mâna streinilor. Românii ar trebui să-și deschidă bine ochii asupra acestui fără scrupul trădător de neam, care va ajunge să fie lapidat de cel din urmă copil de Român.

* * *

— De ce țărani fac azi grevă, în loc de revolte?

— Pentru că liberalii fiind azi la guvern, nu mai are cine să-i agite pe țărani!

Ba din contră, liberalii azi, incurajază și înființează cluburi la țară, spre a se întări acolo, în vederea opoziției viitoare... Poate e o pregătire din vreme la operațiunile ce vor mai uneli tot la țară.

Socialiștii de la guvern, au inaugurat într'o comună din județul Vlașca, un club politic liberal-național.

Când vechii socialiști organizaseră pe baze legale cluburi țărănești la sate, liberalii îi întemnițase ca pe cei mai periculoși agitatori, și distrugători ai ordinei sociale.

Quod licet jovis, non licet bovis.

M. D.

Moravuri gazetărești

Savantii Viitorului. — Filosofii cu multe poze de la „Viitorul“ scrie în No. 235 al ziarului lor, următoarele:

„Din discursul rostit de d. Dr. Istrati la banchetul din grădina Blanduziei:“

„Cauza acestui fapt se explică prin...“

„Distinsul nostru savant, ar trebui să știe că o cauză nu se explică, ci explică ea lucrul care este în discuție. E chestia de a explica **faptul**, nu cauza sa determinată“.

Savantii viitorului... nu știu să citească

bine, și-i povățuim să mai repete încă odată No. 175 al ziarului „Ordinea“. D. Istrati a zis la banchet: „cauza succesului nostru se explică prin... faptul că țara înțelege necesitatea unei schimbări radicale...“ adică, zicem noi, **succesul** fiind un **efect** al **necesității prefacerii sociale** care e o **cauză**; această **cauză** = **necesitatea**, se explică prin **faptul**, **efectul** = **succesului**; deci **faptul**, explică, clarifică **cauza determinantă**.

M. D.

Politica internă

De și suntem în plină vacanță, totuși frământările politice nu au conținut. Cei ce au rămas neplecați în vilegiatură, **unii** au căutat să profite de ocazie a învățării, găsind timpul oportun că nu întâmpină piedici. **Alții**, au lucrat conștient, păstrând credința șefului lor meritos.

Astfel, d. Carp pe când călătorea prin occidentul îndepărtat, Nababul, în nostalgia vechei sale șefii, a căutat să profite de absența șefului său, uneltind pe lângă d. General Manu, a-i da concursul pentru știrbirea completă a șefiei d-lui Carp. Nu le ajungeau junimiștilor că erau o fărîmiță de partid, ei fiind a înjumătăți și această fărîmiță, de oarece cantacuziniștii văd cu durere nefericiții, că ei,

conservatorii puri au fost înghițiți de junimiști, în loc ca junimiștii, copii rătăciți ai partidului, să se transforme în conservatori.

Aceste suferințe ale cantacuziniștilor, nu pot fi de cât consecințele incapacității lor și lipsei totale de principii politice, adică a politicii lor de procopseală de mărire și jaf ca pe vremea fanarioților, care ca culme s'a izbit de o politică prea teoretică și utopică, a d-lui Carp, pe care nu și-a putut-o pune în aplicațiune nici o dată, făcându-i de rîndul acesta și pe bieții cantacuziniști, a umbla după cai verzi pe pereți.

Pe de altă parte, activitatea democraților nu avut preget nici în această vacanță.

La Prahova a fost o frumoasă intrunire a conservatorilor-democrați.

La Târgu-Jiu, lista membrilor conservatori-democrați, cari au candidat la recente alegeri ale camerei de comerț din Gorj, s'a proclamat aleasă, cu mare majoritate de voturi. Încă o isbândă a Democraților, după congresul junimist din București. Dar asta nu înseamnă nimic spun ei. Adică le spunem noi, o să vedeți mai multe la alegerile din toamnă.

D. Barbu Păltineanu, rămas până în prezent în țară, conștient și sincer ilustrului său șef, continuă a imprăști lumina pe ici pe colo în țară. La 6 Iulie cor. a avut loc la Câmpu-Lung o intrunire a conservatorilor-democrați prezidată de d. Păltineanu.

Amonia și strânsa legătură plină de sentiment a celor din partidul conservator-democrat, e înălțătoare, ca orice lucru susținut de o puternică morală, demnă de admirat. E în adevăr o cauză sfântă conducătoare.

* * *

Liberalii fac cluburi la țară. Ei fac caz de aceasta. E ceva analog, cu introducerea de la 1860 a codului Napoleon în țara românească, adică acel cod al unei țări ca Franța, plină de cea mai mare superioritate omenească, căpătată printr'o lungă ereditate, trântit într'o țară ca a noastră absolut nepregătită, abia scăpată de sub jugul întinericului.

Clubul politic la sate, e ca și socialismul uvrierilor germani, trântit în țărănișmul românesc, ca și cum ai lua o sămânță a țărilor sudice, și a-i semăna-o în țările nordice, ori cum ai introduce jobenul, la zulușii africani. Aceasta este inteligența politicianilor liberali la noi, cari au mai dat dovezi de oameni nepregătiți și inconștienți, cu inaplicabilitatea legilor agrare. Proverbul zice: natura nu face salturi. Totul nu poate veni bine, de cât în mod normal, din necesitatea și firea lucrului, ca ceva natural. Introducerile brusce, dau rezultate rele.

E aceiași nepricepere azi, ca și acum 50 de ani.

M. D.

Politica externă

Țările orientale sunt străbătute și ele de vântul libertății țărilor occidentale. În Turcia fu o revoluție, asemănătoare celei franceze. Mișcarea pentru surparea absolutismului turcesc, a fost condusă de cei ce și-au făcut studiile în occidentul Europei, și cari au avut ocazia să vadă și să simtă binefacerile libertăților occidentale.

Era și natural ca tinerii turci, ce au crescut în țările libere să pornească o mișcare de desrobire, sub influența civilizatoare a țărilor ce le-a dat lumina. Mișcarea se întinse în rândurile armatei.

O sumă de ofițeri superiori au trecut în tabăra revoluționară. Un întreg regiment cu ofițerii lor, părăsiră cazarmele, mărind rândurile revoltaților. Ofițerii Turci fiind toți constituționaliști au cerut drepturi egale pentru toți cetățenii otomani, pe baze constituționale. S'au împărțit manifeste și broșuri revoluționare, tipărite la Paris. Nimeni nu se mai ferea a vorbi de libertate, chiar în public. Pe străzi se lipise placarde, pe care sta scris în franțuzește: liberté, egalité, fraternité.

S'au făcut presiuni de liniștire din par-

tea autorităților, insurgenții însă au refuzat cu hotărâre, orice intervențiuni. Ei cereau pur și simplu o constituție.

Districte întregi ca Resna și Ohrida, căzuseră în mâna insurgenților. Turcia a fost nevoită să mobilizeze redifi din Asia-mică.

În fruntea armatei Sultanului se află Osman-Pașa. Atacurile lui, nu au putut da nici un rezultat satisfăcător. Smehi-Pașa a fost ucis de revoluționari. Sadik-Pașa a fost rănit de un insurgent pe bordul unui vas, când se întorcea dela Salonic. Au fost temeri de izbucnirea terorismului.

În cele din urmă, Sultanul, rațional, a capitulat, acordând o constituție pentru toți supușii Otomani, de toate naționalitățile. Acum entuziazmul e general în Turcia.

Starea de revoluție, s'a preschimbat de-o dată în demonstrațiuni de simpatie, călăuzite de preoți. Ovațiunile și aclamațiile numai conținesc la Ildiz-Kioșk.

Poporul turc este azi în sărbătoare.

Cum de câțva timp, am avut revolte în Rusia, în Franța de sud, un început în Portugalia, în România, în Persia, în

Turcia, etc., aceste frământări sociale, ale lumii redeșteptate, cari cer drepturi la o viață liberă, nu e oare fermentul unei viitoare, poate apropiate, mari sgu-duiri generale, care a mai străbătut odată Europa schimbându-i adânc fața, când cu marea revoluție franceză dela 1789!

* * *

Bulgaria tinde și ea spre libertăți. Ministrul de justiție, anunță un proiect de lege pentru libertatea presei, abrogându-se legile vechi neconstituționale, și introducându-se regimul girantului responsabil. Se vor lua de sub competența Tribunalului judecarea delictelor de presă, editorii vor fi liberi a nu mai a-

vea firme inscise, și nici nu li se vor mai cere garanții pecuniare, și nici un fel de cauțiune.

M. D.

* * *

Toată presa străină salută cu bucurie proclamarea constituției otomane.

În Turcia însă, sunt oameni cari au rămas indiferenți. Poate au dreptate!

Libertățile constituționale au fost totdeauna marfa politică ce au exploatat-o cu succes potențații lumii, când s'au văzut la marginea prăpastiei.

Și experiența a dovedit, că pot să existe și tirani constituționali!

N. P.

De la frații de peste hotare

Ungurii se sălbătesc, pe zi ce Europa înaintează spre progres și libertăți. Un comerciant român din Ploești, a fost bruscat, maltratat, dat judecății, secfeștrându-se în mod arbitrar bagajul în valoare de 500 lei, în gara Predeal, de către poliția ungurească. De ce? Pentru că a îndrăsnit să treacă granița cu „Universul“ și „Dimineța“ în mână. De unde era să știe bietul om?!

Pe semne că li s'a făcut de cap vecinilor maghiari, cu moravuri de rânduși de grajduri. Ce trebuie să fie pe capul, bieților Români de dincolo, cari i-au ursit reaua soartă, să cadă peste dânșii acești fii ai lui Arpad și Atila.

Dar nici Românii de peste munți, nu pregetă la luptă contra maghiarilor. Luptele devin din ce în ce mai accentuate. Presa română, care în ultimul timp devenise moderată, și-a părăsit tonul liniștit cu tendințe de calmare, și a trecut în ultimile zile în partidul ultra-naționalistilor.

Partidul național a ținut o conferință prin care s'a hotărât ca după terminarea secerișului să pornească o campanie de reorganizare prin discursuri și meetinguri populare. Se svonise chiar că partidul român național, caută acum un centru de luptă mai important, dorind să părăsească Aradul. Sibiul fiind ridicat pe un nivel cultural și politic mai superior, în Transilvania, ar fi fost predestinat

pentru mutarea sediului central politic.

Ziarele românești de dincolo, consideră împăcarea cu Ungurii, ca un lucru imposibil. Maghiarii cred în infumurarea lor, că vor subjuga de tot pe Românii.

Evident, că Ungurii — cari cred că și Crist a fost Ungur — sunt prea naivi și încăpăținați, spre a crede că un popor ca cel Român, se poate stinge.

Românii de dincolo pleacă de la ideea, că dacă Rușii nu au putut rusifica pe frații basarabeni, cu atât mai mult Ungurii, nu vor putea maghiariza pe Românii transilvăneni.

Aceasta e știută, căci Ungurii, când au colonizat familii ungurești, în satele române, în loc ca Românii să se maghiarizeze, s'a întâmplat cu totul contrariu: familiile ungurești s'au românizat, dată fiind puterea cea mare de originalitate a Românilor.

Acest fenomen politico-social, îl mai vedem și la frații macedoneni. Această mână de oameni, de rasă latină, trăind în inima Turciei, în mijlocul celor mai variate rase de Otomani, Eleni și Slavi ei, Macedo-Românii, răsar deodată, din negura veacurilor, afirmându-se cu o limbă, moravuri și datine romane, învingând cu o foarte mare putere de originalitate, cele mai aspre și sălbatice piedici, ce se poate întâmpla.

De aci justul proverb „Românul nu pierde“.

M. D.

Felurite

Revista vieneză „*Theater Kunst und Literatur Zeitung*“ din 8 Iulie cor. publică despre distinsul fruntaș conservator-democrat d-nul Victor Filotti, un frumos articol, ilustrat cu un foarte reușit portret.

* * *

Sindicatul artiștilor dramaticei, au luat o foarte laudabilă măsură, intervenind pe lângă Prefectura Poliției Capitalei, a-i da concursul, să oprească reprezentarea oricărei piese cu caracter imoral și indecent.

La aceasta adăogând și măsurile riguroase luate de Poliția Capitalei, asupra prostituatelor, (ar fi necesar și asupra bărbaților imorali) este imbucurător pentru noi și forța publică este demnă de felicitat, indiferent de culoare politică, că în fine s'a luat și la noi măsuri fru-

moase ca în țările occidentale. Aceste frumoase măsuri ar trebui imitate de întreaga poliție provincială, nu ca cea din Giurgiu care nu a dat concurs sindicatului spre a opri reprezentarea piesei „Mița Tirbușon“.

Unele poliții... conclucrau altă dată de mână cu corupția și prostituția, pe care le incuraja. Acest obicei ar trebui să dispară.

În Elveția există legi aspre contra prostituției și imoralității așa de liberă la noi.

* * *

A murit la închisoarea din Craiova bătrânul negustor Gheorghiu Păsărică, victima unor creditori liberali-naționali.

Doamne! Doamne! negustorul din Veneția...

Revista revistelor

Revista **Viața Nouă** în al zecelea număr sub semnătura d-lui *Ovid Densușanu*, continuă discuțiunea asupra „Dicționarului Academiei“ prin care critică știința d-lui Pușcariu. D-l Ovid Densușanu consideră ca un prilej de răs, în calificabila neglijență, ce este pusă în acest dicționar, și a lipsei de pregătire și pricepere în ale etimologiei, din partea d-lui Pușcariu

Tot în acest număr, d-l *I. F. Buricescu*, își continuă justele și întemeiatele vederi în articolul intitulat „*Pentru cultura artistică în școală*“ prin care descrie și critică obicinuita noastră cultură oficială din școală, plină și încărcată de teorii, principii și legi, fără aplicațiuni practice și intuitive. Mai departe d-l Buricescu ne spune, că școala noastră de azi, nu are o bună direcțiune, care să dea inobilarea sufletească și practica vieții. Că învățăm istoria regiilor, iar nu a popoarelor și victiei lor sociale; învățăm teorii muzicale și nu avem coruri și orchestre școlare. Maeștrii de desen nu vizitează muzeele cu elevii, pentru a-i face să înțeleagă ce e un tablou, că pe când maeștrii fac teorii de desen copiilor, statuia Venus șade prăfuită, uitată într'un colț și mănjită de elevii necuviincioși.

Mai departe revista publica o cronică muzicală de d-l Georgescu Ștefanesti, conținând o dare de seamă a examenului claselor de cânt ale conservatorului de muzică din București; versuri de d-nii Mihail Cruceanu, N. Davidescu, și o traducere în versuri din Heine de d-nul I. Bentoiu.

* * *

„**Biblioteca Modernă**“ revista lunară, a intrat în al 7-lea număr al său. Frumoasa revistă, pusă sub direcțiunea simpaticului și vechiului scriitor d-l Vasile Alexandrescu, se prezintă în condițiuni excelente pentru familie. Bogată în ilustrațiuni bine reușite și artistic executate, cari pot rivaliza cu cele mai de seamă reviste, cu un cuprins care merită felicitări.

Biblioteca Modernă apare deocamdată lunar și ar bine merita și o mai mare incurajare a publicului, spre a deveni săptămânală, fiind una dintre revistele cu considerație de bun factor cultural.

Biblioteca Modernă, conține romane de seamă ilustrate, nuvele, versuri, articole științifice, teatru și ca noutate în revistele noastre, conține muzică la fiecare număr.

Foietând colecția, întâmpini figuri i-

lustre, ca a d-lui Take Ionescu, C. Di-sescu și a unor artiști ca Gheorghe E-nescu, Ana Ciupagea, Ioan I. Livescu, Maria Giurgea, și alții, excelent executate.

Întâlnim bucăți de muzică ca: „*Peste vărfuri*“ de **Oscar Spirescu**; „*Cum se bate Oltul*“ și „*Romanul*“ de **Leopold Stern**; „*Soarta mea*“ și „*Tot la tine*“ de **Theodor Fuks**; „*Tincuța Polca*“ de **C. P. Cerkez**; „*Ursita mea*“ de **Gr. Ventura**.

Nenumărate articole și poezii de *Ana Ciupagea*, *Mircea Demetriad*, *Mihail C. Bunescu*, *V. Alexandrescu*, *Al. Macedonski*, *Ion I. Livescu*, *M. Ținc*, *Radu D. Rosetti*, *Traian Anghelovici*, *Dr. Bonami*, etc.

În No. 1 din *Biblioteca Modernă*, d-l *Alexandrescu* a publicat un interesant articol intitulat „*Bi, Ci, Di*“.

Autorul vorbește, că ar fi timp să se modifice această urată și țigănească in-

trebuințare gramaticală din școala primară, prin vechiul *Be, Ce, De*, fiind mai estetic. *Bi, Ci, Di*, e în adevăr o pronunțare barbară cum zice d-l *Alexandrescu* în *Biblioteca Modernă*, „limba românească e frumoasă ca toate limbile neolatine, și dacă are pe ici, pe colo urâțeniile ei, este tocmai din cauza țigănescului ei *ă și i...*“

D-l *V. Alexandrescu* își atrage o frumoasă atenție din partea lumii intelectuale, cu gusturi estetice, prin asemenea observațiuni. Chiar vedem în No. 2 al revistei următoarele:

Scumpe d-le *Alexandrescu*

„Te felicit despre **Bi, Ci, Di**. E curat țigănește...“

„Din inimă“

„*Al. Macedonsky*“

M. Drăgănescu.

Bibliografii

Sângele Solovenilor de *Caton Theodorian*. Prețul lei 1.50. Institutul de arte grafice și editură „*Minerva*“ București,

Sfaturile unui plugar luminat, de *C. Sandu Aldea*. Cărțicica I. Prețul 0.50 bani. „*Minerva*“. București.

Poezii postume. *M. Eminescu*. Ediție nouă. Prețul lei 1.50. „*Minerva*“. București.

Chipuri și suflete de *Al. Cazaban*. Prețul lei 1.50. „*Minerva*“. București.

Dor pustiu de *Ion Bârseanu*. Prețul lei 1.50 „*Minerva*“ București.

și industrie, fost deputat. Tip. S. Pavlovici, Craiova.

* * *
Pescar de Islanda Roman de *Pierre Loti* traducere de *C. Sandu-Aldea*. Institutul de arte grafice și editură „*Minerva*“ București. Prețul lei 1.50.

Ilusii roman de *Ludovic Daus*. „*Minerva*“ București. Prețul lei 1.50.

Critice 1866—1907, ediție completă, vol. I de *Titu Maiorescu*. „*Minerva*“ București. Prețul lei 1.50.

* * *
În curând va apărea de sub presă „*La Roumanie Mondaine*“ un nou vals de d-nul *Mihail Drăgănescu*.

Valsul se tipărește în marele atelier *Engelmann & Mühlberg* din **Leipzig**.

* * *
Răspuns unui pamflet. *N. C. Ghilțu* fost președinte al Camerei de comerț

„SĂNĂTATEA“

Societate cooperativă pentru fabricarea pâinei

CAPITAL 200.000 LEI

împărțit în

8000 acțiuni a câte 25 lei fiecare, plătibile în 5 rate lunare.

CRAIOVA

Sediul societății: Strada Justiției No. 36 (Piața Nouă).

Se primesc subscrieri, pentru acoperirea integrală a capitalului, în toate zilele dela orele 8 — 12 a. m. și 3 — 7 p. m.

Prospecte și statute să trimit franco la cerere.